

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

М. І. Шинкарик

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Ринок землі та землеоціночна діяльність»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

спеціальність – 193 Геодезія та землеустрій

освітньо-професійна програма – «Геодезія та землеустрій»

кафедра економічної експертизи та землевпорядкування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС, год.	Тренінг, год.	СРС, год.	Разом, год.	Залік
Денна	II	IV	28	28	3	4	87	150	IV
Заочна	II	IV	4	2	–	–	144	150	IV

Тернопіль – ТНЕУ
2020

Робочу програму склав доцент кафедри економічної експертизи та
землевпорядкування, к.е.н., доцент Бутов Андрій Миколайович

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності Геодезія та
землеустрій протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
к.т.н., доцент

Руслан РОЗУМ

1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Ринок землі та землеоціночна діяльність»

1. Опис дисципліни «Ринок землі та землеоціночна діяльність»

Дисципліна “Ринок землі та землеоціночна діяльність”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань: 19 «Архітектура і будівництво»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність 193 «Геодезія і землеустрій»	Рік підготовки: <i>Денна – II</i> <i>Заочна –II</i> Семестр: <i>Денна – IV</i> <i>Заочна –IV</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна– 2 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 91 год. (в т.ч. тренінг –4 год.).</i> <i>Заочна – 144 год</i> Індивідуальна робота : <i>Індивідуальна робота (КПЗ) – 3 год.</i>
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Ринок землі та земле оціночна діяльність»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Оцінка земель, як науковий напрямок та навчальна дисципліна сформувалася та розвивається, як складова земельного кадастру. І якщо в минулому її використовували в основному для обґрунтування планових показників розвитку економіки то сьогодні її роль істотно зросла, особливо в плані формування економічних механізмів регулювання земельних відносин.

В останні роки в Україні багато зроблено в напрямку формування необхідної правової бази оцінки земель, вдосконалюється її науково-методичне забезпечення. Багато запозичено з досвіду країн з традиційно ринковою економікою, особливо стосовно методів визначення ринкової вартості земельних ділянок.

Мета курсу вивчення студентами, майбутніми інженерами-землевпорядниками, основ функціонування ринку землі та землеоціночної діяльності і використання отриманих знань у практичних завданнях. Студенти повинні знати нормативно-правове забезпечення функціонування ринку землі, порядок та механізми проведення моніторингу ринку земель, володіти знаннями щодо напрямків державної регуляторної політики земельним ринком, відчуження земельних ділянок та об'єктів нерухомості, вміти аналізувати та використовувати інформацію

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни дати студентам знання, які дозволять їм вільно орієнтуватися на ринку землі і в тому впливі, який він справляє на розвиток відносин власності та земельні відносини, визначати потреби підприємців у постійних активах, а також передбачати рівень споживання, нагромадження та інвестування, підготувати студентів до подальшого творчого осмислення і вирішення конкретних практичних і методичних задач пов'язаних з оборотом земель та об'єктів нерухомого майна, їх оцінки.

Мета проведення лекційних занять полягає на використанні знань і положень відповідних розділів економічної теорії, економіки підприємств, технології машинобудування та інших науках. В свою чергу його вивчення допоможе студентам більш детально і глибоко розібратися з принципами організації сучасних виробничих процесів на підприємстві та їх плануванням

Мета та завдання проведення лекцій полягає у:

– викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань організації виробництва;

сформувані у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Ринок землі та землеоціночна діяльність».

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички мікроекономічного аналізу з метою їх використання в управлінській діяльності.

Мета та завдання проведення практичних занять:

- визначати вартість землі за відомими методиками та методичними підходами;
- здійснювати розрахунок ринкових цін щодо права на оренду земельних ділянок та права користування чужими земельними ділянками;
- визначати грошову оцінку нерухомості;
- наукові основи державної регуляторної політики на ринку земель;
- принципи, завдання та механізм державного регулювання ринку земель;
- економічну сутність та функціональне призначення інфраструктури ринку земель;
- організаційно-правові передумови проведення земельних торгів та класифікацію типів земельних аукціонів.

2.3. Результати навчання.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- здійснювати планування використання земель відповідно до норм Земельного кодексу України;
- координувати роботи з проведення земельної реформи;
- володіти методами державного управління в галузі використання та охорони земель;
- здійснювати реалізацію державної політики у галузі земельних правовідносин;
- визначати цільове призначення земельних масивів;
- розробляти комплексні програми охорони та раціонального використання земельних ресурсів;
- проводити планування та прогнозування регіональних схем використання земель та схем землеустрою;
- розробляти цільові програми меліорації та рекультивації земель, боротьба з водною та вітровою ерозією;
- здійснювати контроль за використанням та охороною земель
- проводити моніторинг земель;
- володіти методами ведення земельно-кадастрових робіт;
- планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції;
- знати сучасну систему стандартів і нормативів у екологічній діяльності, основи нормування антропогенного навантаження на природні ресурси;
- використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки;
- виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття;
- уміти застосовувати економічні механізми використання, охорони та відтворення природних ресурсів.

3. Програма навчальної дисципліни: «Ринок землі та землеоціночна діяльність»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теоретичні основи оцінки земель

Історичні передумови розвитку земельнооціночних робіт на території України. Методологічні основи оцінки земель. Основні закономірності пізнання оцінки земель. Земельна рента, як економічний важіль регулювання земельних відносин. Сучасний стан робіт з оцінки земель у зарубіжних країнах.

Література: 1, 2, 3, 4, 8, 12

Тема 2. Районування території при земельнооціночних роботах

Суть і загальні положення районування території. Внутрібласне землеоціночне районування території.

Література: 1, 2, 3, 4, 7, 8

Тема 3. Теоретичні основи бонітування земель

Поняття і завдання бонітування ґрунтів. Об'єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів. Розвиток науково-методичних положень бонітування ґрунтів.

Література: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12

Тема 4. Методичні положення бонітування ґрунтів

Класифікація, характеристика і діагностичні ознаки ґрунтів. Збір і обробка даних про діагностичні ознаки і властивості ґрунтів. Складання і перевірка шкал бонітування ґрунтів.

Література: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12

Тема 5. Загальні положення і завдання економічної оцінки земель

Поняття і завдання економічної оцінки земель. Об'єктивна необхідність проведення економічної оцінки земель. Роль економічної оцінки земель в організації міжгалузевого їх використання. Економічна оцінка земель у складі кадастру природних ресурсів.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Теоретичні основи економічної оцінки земель

Розвиток науково-методичних положень економічної оцінки земель. Об'єкт, предмет і критерії економічної оцінки земель. Показники економічної оцінки земель.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Тема 7. Методичні положення економічної оцінки земель

Підготовчі роботи. Заповнення земле оціночних формулярів і обробка вихідної економіко-статистичної інформації. Визначення оціночних показників агровиробничих груп ґрунтів земельних угідь.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Тема 8. Внутрігосподарська оцінка земель

Загальні положення внутрігосподарської оцінки земель. Оцінка продуктивних властивостей землі. Оцінка технологічних властивостей земель. Визначення показників внутрігосподарської оцінки земель. Документація з внутрігосподарської оцінки земель. Застосування даних оцінки земель для розміщення посів сільськогосподарських культур.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Тема 9. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок

Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення. Грошова оцінка земель населених пунктів. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення. Індексація.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Тема 10. Експертна грошова оцінка земельних ділянок

Нормативно-правове регулювання землеоціночної діяльності. Принципи оцінки земельних ділянок. Методичні підходи експертної оцінки земельних ділянок. Порядок проведення експертної оцінки земельних ділянок. Шість функцій грошей.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Ринок землі та
землеоціночна діяльність»
денна форма навчання**

	Кількість годин				
	Лекції	Прак- тичні заняття	Самостій- на робота	Індиві- дуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Теоретичні основи оцінки земель	2	2	9		Тести
Тема 2. Районування території при земельнооціночних роботах	2	2	9	1	Тести
Тема 3. Теоретичні основи бонітування земель	4	4	9		Тести Поточне опитування
Тема 4. Методичні положення бонітування ґрунтів	4	4	9	1	Тести Поточне опитування
Тема 5. Загальні положення і завдання економічної оцінки земель	2	2	9		Тести
Змістовий модуль 2.					
Тема 6. Теоретичні основи економічної оцінки земель	4	4	9	1	Тести
Тема 7. Методичні положення економічної оцінки земель	2	2	9		Модульне опитування та тестування
Тема 8. Внутрігосподарська оцінка земель	2	2	8		Тести
Тема 9. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок	4	4	8		Тестування та опитування
Тема 10. Експертна грошова оцінка земельних ділянок	2	2	8		КПЗ
Тренінг			4		
Разом	28	28	91	3	

заочна форма навчання

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.			
Тема 1. Теоретичні основи оцінки земель			15
Тема 2. Районування території при земельнооціночних роботах			14
Тема 3. Теоретичні основи бонітування земель		1	14
Тема 4. Методичні положення бонітування ґрунтів	1		15
Тема 5. Загальні положення і завдання економічної оцінки земель	1		14
Змістовий модуль 2.			
Тема 6. Теоретичні основи економічної оцінки земель	1		15
Тема 7. Методичні положення економічної оцінки земель	1	1	14
Тема 8. Внутрігосподарська оцінка земель			14
Тема 9. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок			14
Тема 10. Експертна грошова оцінка земельних ділянок			15
Разом	4	2	144

5. Тематика практичних (семінарських або лабораторних) занять**Змістовний модуль 1****Практичне заняття 1****Тема: Теоретичні основи оцінки земель**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про особливості розвитку земельнооціночних робіт на території України, розкрити методологічні основи оцінки землі. Дати сучасне визначення поняттю «земельна рента», визначити принципи функціонування оцінки землі у зарубіжних країнах.

Питання для обговорення:

1. Історичні передумови розвитку земельнооціночних робіт на території України.
2. Методологічні основи оцінки земель.
3. Основні закономірності пізнання оцінки земель.
4. Земельна рента, як економічний важіль регулювання земельних відносин.
5. Сучасний стан робіт з оцінки земель у зарубіжних країнах.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 2**Тема: Районування території при земельнооціночних роботах**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про особливості районування територій.

Питання для обговорення:

1. Суть і загальні положення районування території.
2. Внутріобласне землеоціночне районування території.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 3-4**Тема: Теоретичні основи бонітування земель**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про особливості та критерії бонітування ґрунтів.

Питання для обговорення:

1. Поняття і завдання бонітування ґрунтів.
2. Об'єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів.
3. Розвиток науково-методичних положень бонітування ґрунтів.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 5-6**Тема: Методичні положення бонітування ґрунтів**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про особливості ґрунтів, збір даних по них та складання і перевірку шкал їх бонітування.

Питання для обговорення:

1. Класифікація, характеристика і діагностичні ознаки ґрунтів.
2. Збір і обробка даних про діагностичні ознаки і властивості ґрунтів.
3. Складання і перевірка шкал бонітування ґрунтів.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 7**Тема: Загальні положення і завдання економічної оцінки земель**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про поняття і завдання економічної оцінки земель та її роль у складі кадастру природних ресурсів.

Питання для обговорення:

1. Поняття і завдання економічної оцінки земель.
2. Об'єктивна необхідність проведення економічної оцінки земель.
3. Роль економічної оцінки земель в організації міжгалузевого їх використання.
4. Економічна оцінка земель у складі кадастру природних ресурсів.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Змістовний модуль 2**Практичне заняття 8-9****Тема: Теоретичні основи економічної оцінки земель**

Мета: сформувати та узагальнити знання студентів про показники економічної оцінки земель.

Питання для обговорення:

1. Розвиток науково-методичних положень економічної оцінки земель.
2. Об'єкт, предмет і критерії економічної оцінки земель.

3. Показники економічної оцінки земель.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 10

Тема: Методичні положення економічної оцінки земель

Мета: сформувати та узагальнити знання про методику проведення економічної оцінки земель.

Питання для обговорення:

1. Підготовчі роботи.
2. Заповнення земле оціночних формулярів і обробка вихідної економіко-статистичної інформації.
3. Визначення оціночних показників агровиробничих груп ґрунтів земельних угідь.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 11

Тема: Внутрігосподарська оцінка земель

Мета: сформувати та узагальнити знання про методику проведення внутрігосподарської оцінки земель, ознайомити основною документацією по внутрігосподарській оцінці земель

Питання для обговорення:

1. Загальні положення внутрігосподарської оцінки земель.
2. Оцінка продуктивних властивостей землі.
3. Оцінка технологічних властивостей земель.
4. Визначення показників внутрігосподарської оцінки земель.
5. Документація з внутрігосподарської оцінки земель.
6. Застосування даних оцінки земель для розміщення посів сільськогосподарських культур.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 12-13

Тема: Нормативна грошова оцінка земельних ділянок

Мета: сформувати та узагальнити знання про проведення грошової оцінки земель населених пунктів, земель сільськогосподарського та несільськогосподарського призначення.

Питання для обговорення:

1. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.
2. Грошова оцінка земель населених пунктів.
3. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.
4. Індксація.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Практичне заняття 14

Тема: Експертна грошова оцінка земельних ділянок

Мета: сформувати та узагальнити знання про проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правове регулювання землеоціночної діяльності.
2. Принципи оцінки земельних ділянок.
3. Методичні підходи експертної оцінки земельних ділянок.
4. Порядок проведення експертної оцінки земельних ділянок.
5. Шість функцій грошей.

Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Ринок землі та землеоціночна діяльність» виконується самостійно кожним студентом на основі розроблених завдань за варіантами.

Метою виконання КППЗ є отримання навиків приймати правильні управлінські рішення, вміти управляти формальними та неформальними групами, управляти конфліктами та стресами і організації.

Виконання КППЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з «Ринок землі та землеоціночна діяльність».

Варіанти КППЗ з дисципліни «Ринок землі та землеоціночна діяльність»

1. Історичні передумови розвитку земельнооціночних робіт на території України.
2. Методологічні основи оцінки земель.
3. Основні закономірності пізнання оцінки земель.
4. Земельна рента, як економічний важіль регулювання земельних відносин.
5. Сучасний стан робіт з оцінки земель у зарубіжних країнах.
6. Суть і загальні положення районування території.
7. Внутріобласне землеоціночне районування території.
8. Поняття і завдання бонітування ґрунтів.
9. Об'єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів.
10. Розвиток науково-методичних положень бонітування ґрунтів.
11. Класифікація, характеристика і діагностичні ознаки ґрунтів.
12. Збір і обробка даних про діагностичні ознаки і властивості ґрунтів.
13. Складання і перевірка шкал бонітування ґрунтів.
14. Поняття і завдання економічної оцінки земель.
15. Об'єктивна необхідність проведення економічної оцінки земель.
16. Роль економічної оцінки земель в організації міжгалузевого їх використання.
17. Економічна оцінка земель у складі кадастру природних ресурсів.
18. Розвиток науково-методичних положень економічної оцінки земель.
19. Об'єкт, предмет і критерії економічної оцінки земель.
20. Показники економічної оцінки земель.
21. Підготовчі роботи.
22. Заповнення земле оціночних формулярів і обробка вихідної економіко-статистичної інформації.

23. Визначення оціночних показників агровиробничих груп ґрунтів земельних угідь.

24. Загальні положення внутрігосподарської оцінки земель.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика
1.	Оцінка продуктивних властивостей землі.
2.	Оцінка технологічних властивостей земель.
3.	Визначення показників внутрігосподарської оцінки земель.
4.	Документація з внутрігосподарської оцінки земель.
5.	Застосування даних оцінки земель для розміщення посівів сільськогосподарських культур.
6.	Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.
7.	Грошова оцінка земель населених пунктів.
8.	Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.
9.	Індексація.
10.	Нормативно-правове регулювання землеоціночної діяльності.
11.	Принципи оцінки земельних ділянок.
12.	Методичні підходи експертної оцінки земельних ділянок.
13.	Порядок проведення експертної оцінки земельних ділянок.
14.	Шість функцій грошей.

8. Тренінг з дисципліни

Програма тренінгу орієнтована на формування студентами системи базових знань з теорії і практики менеджменту, прийняття управлінських рішень, створення ефективних комунікаційних мереж, планування, організація, мотивація та контроль в організації. До того ж оволодіння цими положеннями має виробити у студентів навички практичного використання знань щодо управління організацією та прийняття виважених управлінських рішень.

У результаті проведеного тренінгу студенти повинні:

- освоїти механізм та виявити особливості визначення напрямів розвитку організації;
- формувати базові вміння щодо утворення та підтримки раціональної структури та збалансованої діяльності підрозділів організації;
- відпрацьовувати практичні навички організації управлінських процедур, а саме: процедур прийняття рішень та системи здійснення контролю в організації;
- формувати спеціальні вміння щодо організації роботи з документами, що знаходяться документообігу організації.

Тематичні напрями тренінгу

1. Документація з внутрігосподарської оцінки земель.
2. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.
3. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.
4. Нормативно-правове регулювання землеоціночної діяльності.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Ринок землі та землеоціночна діяльність» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- ректорська контрольна робота;
- залік;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ринок землі та землеоціночна діяльність» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для заліку

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ)
30%	40%	30%

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

	Найменування	Номер теми
1	Проектор ViewSonic PJ 7223 (1 шт.)	1–10
2	Підключення до комп'ютера на процесорі Intel Celeron CPU G540 (2,5 GHz RAM 2Gb, HDD 500 Gb). Монітор Philips 193vV5LSB2 (1 шт.)	1–10
3	Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students	1–10
4	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1–10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Паламарчук Л.В., Мартин А.Г., Матвійчик О.В., Рачинський О.С. Ринок землі в Україні: напрями розвитку механізму функціонування. – К.: МВЦ «Медінформ», 2011. – 259 с.
2. Формування ринку землі в Україні / В.П. Галушко, Ю.Д. Білик, А.С. Даниленко та ін. / За ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика. – К.: Урожай, 2002. – 280 с.
3. Добряк Д.С., Тихонов А.Г., Паламарчук Л.В. Економічний оборот землі в Україні: теорія, методологія і практика. - К.: Урожай, 2004. – 136 с.
4. Ляшенко Ю., Кобзан С., Левко В. та ін. Операції із землею.- 2-ге вид., перероблене та доповнене. – Х.: Фактор, 2008. – 896 с.
5. Розвиток права власності на землю в Україні / Паламарчук Л.В. – К.: МВЦ «Медінформ», 2012. – 222 с.
6. Іпотека землі: історичний досвід та проблеми сучасності / Паламарчук Л.В.

– К.: МВЦ «Медінформ», 2012. – 182 с.

7. Ринок землі та нерухомості в Україні / Паламарчук Л.В. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 365 с.

8. Аніщенко В.О., Боровий В.О. Моніторинг і охорона земель. – К.: КНУБА, 2003. – 176 с.

9. Добряк Д.С., Мартин А.Г., Паламарчук Л.В. Актуальні проблеми законодавчого забезпечення розвитку ринку земель в Україні // Землеустрій і кадастр. – 2006. – № 2. – С. 3 - 7.

10. Власик С. Земельні аукціони в Україні у цифрах і фактах // Приватизація землі: закон, практика, проблеми. – 2004. – Вип. № 3. – С.45 - 50.

11. Воробйов Є.М., Кадикова І.М. Формування цін на земельні ділянки в умовах аграрної реформи в Україні // Землеустрій і кадастр. – 2006. – № 3. – С. 67 - 82.

12. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Наукове видання / Дехтяренко Ю.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М. – К.: Профі, - 2002.-256 с.

Інформаційні ресурси

13. Державна науково-технічна бібліотека України. Охорона навколишнього середовища. http://ntbu.ru/bs/un/054_on.htm

14. Верховна Рада України. Закон України «Про оренду землі» 06/10/1998. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=161-14>.

15. Інформаційно-аналітичний портал «Український земельний ринок» <http://www.land-ukraine.com/>.

16. Верховна Рада України. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» 12/07/2001. <http://www.land-ukraine.com/index.php?p=article&id=146>.